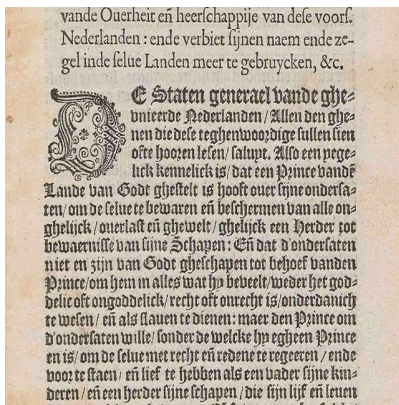

Plakkaat van Verlatinghe

Beschrijving

Het *najagen van geluk* (the pursuit of happiness)• wordt in de eerste regel van de Onafhankelijkheidsverklaring van de Verenigde Staten, een fundamenteel en onvervreemdbaar mensenrecht genoemd (zie ook elders op deze site).

Het komt echter **niet** voor, in die bewoordingen, in andere belangrijke documenten over de rechten van de Mens. Zoals bijvoorbeeld:

• [Universele Verklaring van de Rechten van de Mens](#) (opgesteld in 1948)

• [VN-Verdrag over Burgerrechten en Politieke Rechten](#) (opgesteld in 1966)

In die documenten staat ook iets over najagen, namelijk dat mensen in staat gesteld moeten worden om: *freely pursue their economic, social and cultural development*.

Geschiedenis

Het eerste mensenrechtenverdrag was het Engelse [Magna Carta](#), dat dateert uit 1215. Het bevatte bepalingen zoals: *De kerk moet vrij zijn en haar rechten mogen niet worden geschonden*! *Het is iedereen toegestaan ons koninkrijk te verlaten en er weer terug te keren*! *Geen vrije burger mag worden gearresteerd of gevangengezet tenzij na een veroordeling door de rechters volgens de wetten van het land*! *Als rechters en gerechtsdienaren zullen alleen diegenen worden aangesteld die de wetten van het koninkrijk kennen en die er oprecht naar streven die na te leven*!

Nederland

Op 26 juli 1581 namen de Staten-Generaal het *Plakkaat van Verlatinghe* aan. In dit document verklaarden de opstandige gewesten dat koning *Filips II* zijn plichten als vorst had verzaakt en daarom niet langer als hun rechtmatige heerser kon worden erkend. Het plakkaat wordt vaak gezien als een vroege onafhankelijkheidsverklaring van de Nederlandse Republiek.

Het stelt dat *“een vorst is door God aangesteld om heerser over zijn volk te zijn, het tegen onderdrukking en geweld te verdedigen als een herder zijn schapen”* en wanneer hij zich niet zo gedraagt maar hen onderdrukt dan is hij niet langer een vorst maar een tiran en dan mogen zij wettig overgaan tot de keuze van een andere vorst.

default watermark

PLACCAERT VANDE STATEN GENERAEL VANDE ghevnieerde Nederlanden, Bijden vvelcken, mits den redenen in't langhe in't selfde begrepen, men verclaert den Coninck van Spaegnien vervallen vande Ouerheit en heerschappije van dese voorf. Nederlanden : ende verbiet sijnen naem ende ze- gel inde selue Landen meer te gebruycken, &c.

De Staten generael vande ghe-
vnieerde Nederlanden / Allen den ghe-
nen die dese teghenwoordige sullen sien
ofte hooren lesen / saluyt. Also een pege-
lick kennelick is / dat een Prince vande
Lande van Godt ghestelt is hooft ouer sijne ondersa-
ten / om de selue te bewaren en beschermen van alle on-
ghelijck / ouerlast en ghewelt / ghelijck een Herder tot
bewaernisse van sijne Schapen : En dat d' ondersaten
niet en zijn van Godt gheschapen tot behoef vanden
Prince / om hem in alles wat hy beveelt / weder het god-
delic oft ongoddelick / recht oft onrecht is / onderdanich
te wesen / en als slauen te dienen : maer den Prince om
d' ondersaten wille / sonder de welcke hy egheen Prince
en is / om de selue met recht en redene te regeeren / ende
hoor te staen / en lief te hebben als een vader sijne kin-
deren / en een herder sijne schapen / die sijn lijf en leuen
sett om de selue te bewaren . En so wanneer hy sulcks
niet en doet / maer in stede van sijne ondersaten te be-
schermen / de selue soect te verdrucken / t'ouerlasten / heu-
re oude vrijheit / priuilegien / en oude hercomen te bene-
men / en heur te gebieden ende gebruycken als slauen /
Al ij moet

De eerste pagina van de eerste gedrukte versie van het Plakkaat van Verlatinghe

In feite was dit document een soort onafhankelijkheidsverklaring van de Nederlanden (ofwel het **verlaten** van de Spaanse overheersing en koning Filips II).

Grappig genoeg blijven we de *Koning van Hispanien* in ons volkslied, het Wilhelmus, nog wel trouw!

Het *Plakkaat van Verlatinghe* diende [Thomas Jefferson](#) tot inspiratie voor de [Amerikaanse Onafhankelijkheidsverklaring](#) van 1776, waarin veel rechten van (vrije) burgers werden vastgelegd. En die Amerikaanse verklaring was weer een voorbeeld voor de [Verklaring van de Rechten van de Mens en de Burger \(1789\)](#) van de Franse Revolutie.

Ondertekening van het Plakkaat van Verlatinge, schilderij van Johannes Hinderikus Egenberger (Publiek Domein â?? wiki)

Datum aangemaakt

2021/02/09